

Gotovo svake godine hrvatska je javnost svjedokom međustranačkih prepucavanja zbog blajburške komemoracije u kojima jedni skupljaju političke poene vatrenim govorima optužujući one koji nisu došli, a drugi ih prikupljaju optužujući sve koji su se tamo pojavili, postavljajući uvjete za dolazak, tražeći razloge i povode za nedolazak, a zapravo i jedni i drugi ne poduzimaju baš ništa da bi se barem saznala prava istina o žrtvama i zločincima. Oni koji opravdavaju zločine i pričaju viceve na račun žrtava nisu ni spomena vrijedni.

Hrvatska je sirotinja od hrvatskih vlasti izigrana

● Bivši hrvatski predsjednik Stjepan Mesić i sadašnji Ivo Josipović, oni koji pričaju viceve i opravdavaju zločin ili traže razloge za nedolazak i postavljaju uvjete za dolazak, najbolje da zaobiđu Bleiburg

● Predsjednicu Hrvatske vlade Jadranku Kosor i državnog odvjetnika Mladena Bajića slovenski je povjesničar Mitja Ferenc izravno optužio za nemar

Tomislav Vuković

— »U rovu Barbara ima dosta Hrvata, a otkako su Jadranka Kosor i državni odvjetnik Mladen Bajić bili u Hudoj jami, nitko se nije javio (sva su isticanja moja, T. V.)« - izjavio je nedavno hrvatskoj javnosti znani Mitja Ferenc, član Komisije Slovenske vlade za istraživanje skrivenih grobišta (»Slovinci zatvaraju Hudu jamu, a tijela vraćaju u okno rudnika«, Večernji list«, 5. travnja 2010). U istome je intervju također ustvrdio kako se po obuci i odjeći sa sigurnošću može reći da su od oko 5.000 posmrtnih ostataka veći dio žrtava Hrvati: »Dosad je ekshumirano 727 tijela. U horizontalnom dijelu bili su samo Hrvati, dok u vertikalnom iskopu ima i Hrvata i Slovenaca, a zanimljivo je da je od 346 iskopanih tijela u vertikali 10 posto bilo žena i djevojaka.«

Prilično emotivno i dramatično najavio je završetak svih iskapanja: »Prema dosad objelodanjenim planovima slovenskih vlasti, tijela se više neće izvlačiti, već bi se i ona izvučena vratila u vertikalni i sve bi se zatvorilo... Ali, to nije humano! Osim toga, obilježja namjeravaju postaviti unutar rudnika tako da obitelji nestalih ne bi mogle niti zapaliti svijeću.«

Povjesničar Ferenc je za takav nedopustiv odnos prema žrtvama komunističkog režima nakon završetka Drugog svjetskog rata optužio i aktualne hrvatske vlasti, ne samo izravno spominjući predsjednicu Kosor i odvjetnika Bajića, nego ističući i krajnju nezainteresiranost i pasivnost hrvatske strane: »Ali uzorci DNK se ne uzimaju. Ništa se ne radi. Za ovu godinu dobili smo nešto malo novca, a za iduću u proračunu nema ni eura. Ali, to ne bi trebao biti samo problem Slovenije.«

Od Ureda predsjednice Hrvatske vlade...

Hrvatsku bi javnost nakon ovih teških, optužujućih i za sve hrvatske građane zabrinjavajućih riječi slovenskog znanstvenika svakako trebala zanimati njihova utemeljenost. To konkretno znači kako je potrebno odgovoriti barem na nekoliko osnovnih pitanja: Suraduju li aktualne hrvatske vlasti sa slovenskima u otkrivanju masovnih poslijeratnih stratišta, identifikaciji hrvatskih žrtava i njihovu prijenosu u Hrvatsku kako bi se one dostojno pokopale? Imaju li hrvatske vlasti jednak odnos prema blajburškim žrtvama (pod pojmom »blajburški« podrazumijevaju se sve žrtve ne samo na području Slovenije) kao i prema svim drugim nevinim žrtvama totalitarnih ideologija tijekom povijesti? Kako je u Hrvatskoj organizirana konkretna pomoć obiteljima i rodbini blajburških žrtava (kome se one mogu obratiti u dobivanju temeljnih obavijesti, koji je postupak oko prijenosa i sl.)? Na ta

je pitanja svojedobno i Glas Koncila pokušao dobiti odgovor od mjerodavnijih dužnosnika hrvatskih vlasti. Naime, 4. kolovoza 2009. upućen je dopis predsjednici Hrvatske vlade Jadranki Kosor:

»Poštovana gđo Predsjednice!

Ponukan brojnim telefonskim pozivima koje je uredništvo 'Glasa Koncila' dobilo nakon objave popisa 26 evidentiranih poslijeratnih hrvatskih žrtava ekshumiranih iz masovnog grobišta Konfin I. u Sloveniji ('Javni poziv za identifikaciju poslijeratnih hrvatskih žrtava', Glas Koncila br. 31/09, od 2. kolovoza 2009, str. 8), lijepo Vas molim, kao supotpisnicu slovensko-hrvatskog sporazuma o vojnim grobištima iz svibnja 2008, za kratku obavijest: Je li u međuvremenu osnovano najavljeni zajedničko povjerenstvo koje bi se bavilo operativom, konkretno, između ostaloga, pomoći rodbini oko identifikacije i prijenosa posmrtnih ostataka u Hrvatsku? Ako je odgovor potvrđen, tko je s hrvatske strane imenovan za suvoditelja tog povjerenstva i kome se rodbina žrtava može obratiti za obavijesti? Ta se pitanja trebaju promatrati i u širem kontekstu koji također iziskuje jasne odgovore kao npr. hoće li identifikacija biti dio hrvatskoga državnog programa?

Naime, slovenski povjesničar Mitja Ferenc, koji je uz suglasnost Instituta za sudsku medicinu u Ljubljani, dao popis spomenutih hrvatskih žrtava 'Glasu Koncila', smatra da se hrvatska strana mora konkretnije uključiti u cijelu problematiku jer je samoinicijativno započeta identifikacija u suradnji Mitja Ferenc - Glas Koncila - čitatelji - Ljubljanski Institut za sudsku medicinu nedostatna, ali je pokazala silno veliku zainteresiranost dijela hrvatske javnosti. A dosada evidentirane i ekshumirane hrvatske žrtve, jednako kao i njihova rodbina, već dulje vrijeme čekaju na objavu osobnih podataka kako bi se posmrtni ostaci identificirali, prenijeli i dostojno pokopali u Hrvatskoj.«

Kako nikakvog odgovora nije bilo, predsjednici Hrvatske vlade upućen je 25. kolovoza 2009. drugi dopis:

»Poštovana gđo Predsjednice!

Javljam Vam se nakon gotovo tri tjedna u očekivanju odgovora na dopis koji sam Vam uputio 4. kolovoza (u privitku). Slažem se kako on nije hitan predmet, ali zar je doista potrebno toliko (vjerojatno i još više) vremena kako bi se provjerilo samo je li osnovano slovensko-hrvatsko povjerenstvo za rješavanje identifikacije i prijenosa posmrtnih ostataka hrvatskih žrtava u domovinu i, ako je ono osnovano, kojoj se zaduženoj osobi rodbina žrtava može obratiti?

Ovo Vam pišem nakon telefonskoga poziva Mitje Ferenc, člana slovenske Komisije za istraživanje

skrivenih grobišta Vlade Republike Slovenije, s kojim sam imao nedavno intervju, koji me je upitao je li hrvatska strana spremna nešto konkretno poduzeti. Stavljam sam u pomalo čudnovatu situaciju jer sam svjestan da se putem mene kao privatne osobe želi 'zaobilaznim putem' aktivirati hrvatska strana, što je pomalo apsurdno, a ja niti se smatram kompetentnim, niti imam ovlasti, niti je to u djelokrugu moje djelatnosti. Pristao sam se uplesti u tu problematiku samo zato što smatram da je riječ o humanitarnoj dimenziji. Zar je ona sadašnjim hrvatskim vlastima nevažna? Oprostite na otvorenosti i iskrenosti, nadajući se da ću bilo kakav odgovor ipak dobiti.«

Preko Ministarstva vanjskih poslova...

Ured Predsjednice poslao je odgovor 24. rujna 2009. (Klasa: 050-01/09-01/1367, Urbroj: 50302-10-09-1):

»Poštovani gospodine Vuković, predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor, dipl. iur., primila je Vašu predstavku u kojoj postavljate upit u svezi s mješovitim povjerenstvom zaduženim za usklađivanje provedbe Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju vojnih groblja.

Ovim Vas putem želimo izvijestiti da smo, po napatku predsjednice Vlade, Vašu predstavku prosljedili gospodinu Gordanu Jandrokoviću, ministru vanjskih poslova i europskih integracija, na uvid i daljnje postupanje.

S poštovanjem, državni tajnik i predstojnik Ureda, Krunoslav Mesarić, dipl. iur.«

Do Ministarstva obitelji, branitelja...

Uime Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija glasnogovornik Mario Dragun poslao je 1. listopada 2009. dopis u kojemu razložno i detaljno pojašnjava zašto još nije došlo do realizacije potpisanog sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Slovenije o uređenju vojnih grobišta, koji je sklopljen u Zagrebu 12. svibnja 2008, i zašto još nisu imenovani članovi Zajedničkog međuvladinog mješovitog povjerenstva, »prebacujući« cijelu problematiku na Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti: »Zbog svega navedenog, a do stupanja sporazuma na snagu i uspostave te početka rada Zajedničkog međuvladinog mješovitog povjerenstva za usklađivanje provedbe predmetnog Sporazuma, mišljenja smo da se rodbina žrtava za sve obavijesti može obratiti Ministarstvu obitelji,

branitelja i međugeneracijske solidarnosti koje je nositelj sklapanja te provedbe sporazuma, kao i nositelj prijedloga imenovanja članova hrvatskog dijela Zajedničkog međuvladinog mješovitog povjerenstva.«

Do potpune šutnje i ignorancije

Nakon toga upućen je 2. listopada 2009. dopis Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti:

»Šaljem vam dopis Ministarstva vanjskih poslova koje me je uputilo na vas u vezi identificiranja poslijeratnih žrtava Bleiburga i križnih putova. Jednako tako, radi što boljeg uvida u cijelu problematiku, šaljem vam i dopis upućen predsjednici Vlade RH, čiji ga je ured prosljedio MVP-u. Ukratko:

- riječ je o evidentiranim hrvatskim poslijeratnim žrtvama čiji se ostaci nalaze u Zavodu za sudsku medicinu u Ljubljani i čekaju identifikaciju, te prijenos u Hrvatsku i dostojan pokop od rodbine ili prijatelja...

- riječ je o pružanju osnovnih informacija rodbini, prijateljima ili zainteresiranim ustanovama: Kojoj se hrvatskoj ustanovi javiti, koja je osoba u toj ustanovi zadužena za pružanje obavijesti i koji je uobičajeni postupak da se posmrtni ostaci iz Ljubljane mogu prevesti u Hrvatsku?

Budući da je riječ o duboko humanoj pomoći i da je vaše Ministarstvo navedeno kao mjerodavno, lijepo vas molim za odgovor kako bismo ga mogli obznaniti hrvatskoj javnosti i pomoći svim zainteresiranim u identifikaciji, prijenosu i pokopu spomenutih žrtava.«

Kako odgovor nije stizao, 4. studenoga 2009. poslan je i drugi dopis Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao podsjetnik, no odgovor iz ministarstva do danas nije stigao.

»Greška« nad dvanaestogodišnjim dječakom

Da to nije, nažalost, osamljen slučaj ili nekakav poseban odnos hrvatskih vlasti samo prema Glasu Koncila, pokazuje i dopis Ivice Relkovića, predsjednika Hrvatskog odgovornog društva, koji je 7. svibnja 2010. uputio predsjednicima RH, Hrvatskog sabora, i Vlade RH, te ministrima unutarnjih poslova i pravosuđa, kao i glavnom državnom odvjetniku i gradonačelniku grada Zagreba, s upitnikom: »Komu da prijavim ubojstvo osamnaest osoba u gradu Zagrebu?«

»Svjedok likvidacije i očevidac ukopa povjerio mi je tajnu o ubojstvu sedamnaest zarobljenih vojnika i jednog dvanaestogodišnjeg dječaka u Zagrebu u svibnju 1945. godine. Precizno (u

metar četvorni!) poznata mi je lokacija masovne grobnice u koju su ukopana tijela ubijenih. Ta grobnica nije prijavljena, nije nigdje navedena, pa nijedna od nadležnih državnih institucija za nju i ne zna. Komu da građanin prijavi masovnu grobnicu usred glavnoga grada Republike Hrvatske?

U proteklih nekoliko godina kao predstavnik nevladine udruge temeljem vjerodostojnih iskaza svjedoka prijavio sam nadležnim institucijama više masovnih grobnica i više događaja ubojstava iz perioda Drugoga svjetskog rata i neposredno nakon njega. Dostavio sam im kopije dokumenata kao i iskaze živućih svjedoka s jasnim i preciznim lokacijama mogućih masovnih grobnica i likvidacija. Svjedočenja su bila takve naravi da je bilo moguće trenutno pristupiti istražnim postupcima i, što je ključno, sondiranjima terena i iskapanjima. Ali, »nadležne institucije« nisu ni u jednom slučaju učinile ništa bitno. One su, zapravo, činile sve da se ništa bitno ne pokrene.

Ispunjavajući svoju građansku dužnost, u dobroj vjeri i savjesno, pisao sam tadašnjem predsjedniku RH, predsjedniku Hrvatskog sabora, predsjedniku Vlade RH, ministrici pravosuđa, ministru unutarnjih poslova, glavnom državnom odvjetniku, gradonačelniku grada Zagreba i mnogim drugim »nadležnim institucijama« od kojih niti jedna nije poduzela ništa konkretno o sasvim konkretno prijavljenim predmetima.

Zato Vas sada javno pitam: Kojim to institucijama hrvatski građanin treba prijaviti ratni zločin (koji ne zastarijeva, valjda, ni za žrtve Hrvate) u Republici Hrvatskoj? Koje su to nama građanima nepoznate institucije jače od svih državnih institucija zajedno, kada se svjedoci moraju javljati nevladinim udrugama jer nemaju nikakvo povjerenje u 'nadležne institucije', dapače, upravo se njih - boje!!! Dvadeset godina nakon uspostave samostalnosti (?) i slobodne (?) hrvatske (?) države... Komu dakle u ovoj državi prijaviti masovnu grobnicu da bi oni koji su u nju bačeni bili uopće priznati kao žrtve, uključujući i dvanaestogodišnjeg dječaka koji se 'greškom' našao uz 'krivih' sedamnaest hrvatskih vojnika? Ima li u Hrvatskoj ikoga tamo negdje gore tko služi ovomu narodu bez dvostrukih mjerila?«

Gospodo političari, nemojte na Bleiburg!

I tako je, očito, hrvatska sirotinja, misleći kako će uspostavom svoje hrvatske države dobiti i svoju hrvatsku vlast koja će imati osjećaja i za hrvatske žrtve pobijene bez suda i presude nakon završetka Drugog svjetskog rata, zapravo izigrana. Gotovo svake godine hrvatska je javnost svjedokom međustranačkih prepucavanja zbog blajburške komemoracije u kojima jedni skupljaju političke poene vatrenim govorima optužujući one koji nisu došli, a drugi ih prikupljaju optužujući sve koji su se tamo pojavili, postavljajući uvjete za dolazak, tražeći razloge i povode za nedolazak, a zapravo i jedni i drugi ne poduzimaju baš ništa da bi se konačno barem istina saznala o žrtvama i zločincima. One koji opravdavaju zločine i pričaju viceve na račun žrtava nisu ni spomena vrijedni. Budući da su blajburške žrtve već dugi niz godina u žrvnju politikantstva i nemara hrvatskih političara, možda bi, s motrišta žrtava, i najbolje bilo da svi spomenuti službeno i ne kroče na Bleiburg. Ako doista žele odati počast žrtvama, neka dođu kao pojedinci u osobno ime vođeni ljudskom sućuti. Neka ostave žrtve da mirno počivaju, a njihovoj rodbini i prijateljima da prebiru po požutjelim starim slikama i uspomenama. ■